

Дюк Ростислав Ігоревич
здобувач кафедри фінансових ринків та технологій,
Державний податковий університет

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-426-2-19>

НАПРЯМИ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ У США НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

У 2024 році регуляторне середовище для фінансових установ продовжує залишатися досить складним. Економічна невизначеність у світі, активний розвиток фінансових технологій і посилення конкурентного тиску визнають потребу у складності і мінливості регулювання. Банкротство кількох великих американських банків на початку 2023 року підштовхнуло регулятори США до запровадження декількох нових правил до великих фінансових установ, насамперед до тих, які мають активи понад 100 мільярдів доларів [1]. Наприкінці 2023 року в США також було оприлюднено пропозиції щодо управління ризиками в фінансових організаціях. Очікується, що регулятори продовжуватимуть посилювати наглядову діяльність щодо ліквідності, ризиків третіх сторін, боротьби з відмиванням грошей (AML), кібербезпеки та операційної стійкості

Для збереження відповідності нормативним вимогам, покращання управління та ризик-менеджменту керівники банків повинні звернути увагу на розвиток наступних сфер.

1. Управління ризиком ліквідності та процентним ризиком.

На поточному етапі фінансові установи стикаються з підвищеним ризиком ліквідності та процентної ставки. На тлі повільної кредитної динаміки вірогідне збільшення депозитних ставок, оскільки маржа більшості банків суттєво знизилася. Ще у липні 2023 року було проголошено посилення уваги до підходів фінансових установ до зміцнення своїх ліквідних позицій, управління активами та пасивами. Зокрема фінансові установи

повинні постійно тестувати та підтверджувати наявність доступу до джерел фінансування у разі непередбачених ситуацій у рамках своєї широкої стратегії управління ризиком ліквідності.

2. Управління ризиками третіх сторін стало необхідною вимогою в сучасному складному нормативному ландшафті і центром уваги регуляторів після того, як Управління валютного контролера (ОСС) і Федеральна резервна система (ФРС) випустили окремі вказівки щодо цієї сфери у 2013 році. Особлива увага регуляторів зосереджена на фінтех-партнерствах і відносинах у сфері банківських послуг. Відповідно змінено спрямованість рекомендацій щодо управління ризиком третіх сторін 2023 року, які вимагають оцінки відповідності цих відносин стратегічним цілям банківської організації та схильності до ризику відповідно до чинних законів і нормативних актів [2].

3. Закон про банківську таємницю (BSA) і Боротьба з відмиванням грошей (AML). У складному нормативно-правовому ландшафті дотримання положень BSA вимагає посиленого регулятивного контролю. Зростаюча складність фінансових злочинів і схем відмивання грошей вимагає проактивної позиції фінансових установ щодо боротьби з новими загрозами шахрайства. Це вимагає постійного вдосконалення систем та програм захисту від незаконної діяльності. Інтеграція штучного інтелекту (AI) у фінансові системи робить заходи протидії відмивання коштів більш складними, маючи водночас переваги поєднання інновацій із заходами управління ризиками.

Конвергенція технологічних досягнень і врахування оновлень нормативних документів щодо відповідності вимогам BSA та AML є стратегічним імперативом для фінансових установ. Випереджаючі дії щодо загроз – це не лише вимога забезпечення відповідності нормативним вимогам, але й проактивний захід управління ризиками для забезпечення безпеки фінансової установи / організації та фінансової системи в цілому.

4. Кібербезпека залишається надзвичайно важливим напрямом діяльності фінансових установ, про що свідчить, зокрема,

створення у США Робочої групи з кібербезпеки та критичної інфраструктури Федеральною радою з питань перевірки фінансових установ (FFIEC). Незважаючи на те, що фінансові установи постійно вдосконалюють свою спроможність запобігати кібератакам і підвищують готовність реагувати на такі інциденти, високий рівень ризиків кібербезпеки вимагає підвищеної уваги регуляторів до розуміння можливостей кожної установи щодо реагування на загрози.

У той час, як увага традиційно зосереджена на профілактичних заходах, все більше уваги приділяється можливостям відновлення кіберстійкості фінансової установи. За оновленими стандартами стійка до кіберзагроз організація демонструє здатність адаптуватися як до відомих, так і до невідомих криз, загроз, труднощів і викликів. Регуляторні оновлення також стосуються рекомендацій щодо механізму сповіщення регулятора, наголошуючи на прозорості та комунікації у разі інциденту небезпеки.

5. Операційна стійкість фінансових установ стає дедалі важливішою сферою нагляду регуляторів, про що свідчить підвищена увага до аналізу стратегії управління та стратегічного планування. Активізувалися наукові дискусії щодо операційної стійкості фінансових установ усіх рівнів, які включають елементи управління безперервністю бізнесу. Для великих банків (понад 250 мільярдів доларів США) сформовано «SR 20-24: Міжвідомчий документ про правильні практики для посилення операційної стійкості» [3], який помітно розширює сферу нагляду. Крім того, у вересні 2023 р. Федеральна корпорація страхування вкладів США розробила вдосконалені стандарти корпоративного управління, які встановлюють більш жорсткі вимоги для банків з активами понад 10 мільярдів доларів США.

6. Штучний інтелект вносить суттєві корективи у регулювання фінансових установ. Вагомий внесок у діалог про застосування штучного інтелекту в банківській справі зробив Федеральний резервний банк Річмонда (Federal Reserve Bank of Richmond) – один з дванадцяти федеральних резервних банків США, що разом

утворюють Федеральну резервну систему. Його фахівцями було досліджено еволюцію взаємозв'язку між технологіями штучного інтелекту та процесами нагляду у фінансових установах [4].

Зокрема пропонується використовувати алгоритми штучного інтелекту в наступних випадках:

- для прийняття кредитних рішень, зокрема під час відмов у кредитах;
- перегляд та встановлення нових стандартів безпеки та конфіденційності, зокрема розробка методів управління ризиками ШІ, підкреслюючи зобов'язання регуляторів щодо відповідального та безпечного впровадження технологій ШІ.

Оскільки використання штучного інтелекту в банківській справі продовжиться, важливо, щоб цей процес був керованим, безпечним і надійним.

Слід акцентувати увагу, що декілька комплексних регуляторних пропозицій ФРС у 2023 р. стосувалися відносно великих фінансових установ з активами на суму понад 100 млрд дол. Зокрема переглянуто стандарти регулятивного капіталу для банків такого розміру, що відповідає стандартам Базель III [5], опубліковано вимоги щодо плану санації.

Таким чином, процес посилення регулювання банків буде рухатися у напрямі посилення безпечності процесу кредитування і захисту прав споживачів, зокрема посилення контролю споживачів над своїми фінансовими даними. Основним завданням регуляторів є забезпечення тонкого балансу між інноваціями та захистом споживачів, надаючи фінансовим установам нові рекомендації щодо стратегій відповідності мінливому законодавству.

Література:

1. Financial institutions' regulatory outlook for 2024. 2024. URL: <https://www.crowe.com/insights/financial-institutions-regulatory-outlook-for-2024>
2. FDIC Board Meeting. October 3, 2023. URL: <https://www.fdic.gov/news/board-matters/2023/board-meeting-100323-notational.htm>
3. SR 20-24: Interagency Paper on Sound Practices to Strengthen Operational Resilience. Board of Governors of the Federal Reserve System Washington,

D.C. 20551 Division of Supervision and Regulation SR 20-24 November 2, 2020.

URL: <https://www.federalreserve.gov/supervisionreg/srletters/SR2024.htm>

4. President Biden Issues Executive Order on Safe, Secure, and Trustworthy Artificial Intelligence. FACT SHEET. October 30, 2023. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2023/10/30/fact-sheet-president-biden-issues-executive-order-on-safe-secure-and-trustworthy-artificial-intelligence/>

5. Interagency Overview of the Community Reinvestment Act Final Rule. URL: <https://www.fdic.gov/news/fact-sheets/interagency-overview-cra-final-rule-10-24-23.html>